

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6589/2542

บริษัท ไพบูลย์ ประกันภัย จำกัด โจทก์ บริษัท เอส.เอ.แอลดี.ซีลส์ เอ็น.วี . จำกัด กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 23, พ.ร.บ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 25, พ.ร.บ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 39, พ.ร.บ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 52

ย่อ / หลักกฎหมาย

สินค้าที่ขนส่งเสียหายและเหตุแห่งการเสียหายเกิดขึ้นในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 1 จะต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายนั้นตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 39 วรรคหนึ่ง จำเลยที่ 1 จะไม่ต้องรับผิดชอบก็ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดขึ้นหรือเป็นผลจากความผิดของผู้ส่งของหรือผู้รับตราส่ง เช่น การบรรจุหีบห่อไม่มั่นคงแข็งแรง หรือไม่เหมาะสมกับสภาพแห่งของหรือการเสียหายนั้นเกิดจากสภาพแห่งของนั่นเองตามมาตรา 52(9) และ (10) จำเลยที่ 1 นำสืบว่าได้บันทึกข้อสงวนไว้ในใบตราส่งแต่ไม่ได้พิสูจน์ข้อเท็จจริงให้เห็นว่าการเสียหายของสินค้าที่ขนส่งเป็นผลมาจากการบรรจุหีบห่อไม่ดีหรือไม่เหมาะสมกับสภาพแห่งของหรือการเสียหายนั้นเกิดจากสภาพแห่งของนั่นเองหรือไม่ จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์รับประกันภัยสินค้าแผ่นเหล็กรีดเย็นในคอยล์แต่ปรากฏว่าแผ่นเหล็กรีดเย็นในคอยล์ เกิดสนิม เพราะได้รับความชื้นหรือเปียกน้ำระหว่างการขนส่งทางทะเลของจำเลยที่ 1 หรือในระหว่างการขนส่งทางน้ำและทางบกของจำเลยที่ 2 จำนวน 6 ม้วน ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระต้นเงินและดอกเบี้ยรวมจำนวน 568,461 บาทพร้อมดอกเบี้ย จำเลยที่ 1 ให้การว่า จำเลยที่ 1 ส่งมอบสินค้าให้แก่เรือลำเลียงซึ่งเป็นตัวแทนของผู้รับตราส่งในสภาพเรียบร้อยครบถ้วนแล้วความเสียหายของสินค้าที่ขนส่งมิได้เกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งของจำเลยที่ 1 อีกทั้งสินค้านี้ก็ไม่ได้มีการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมกับสภาพของสินค้าซึ่งเป็นเหล็กอาจทำให้สินค้าได้รับความเสียหายหรือเกิดสนิมในระหว่างการขนส่งได้ จำเลยที่ 2 ให้การว่า ไม่ต้องรับผิดชอบตามคำฟ้อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า โจทก์เป็นผู้รับประกันภัยสินค้าแผ่นเหล็กรีดเย็นในคอยล์ จำนวน 150 ม้วนให้แก่บริษัทเอ็น.เอช.เค.สตีล จำกัด ผู้เอาประกันภัยซึ่งสั่งซื้อสินค้านี้จากบริษัทผู้ขายในประเทศสิงคโปร์ตามกรมธรรม์ประกันภัยสินค้าทางทะเล ลงวันที่ 16 มกราคม 2539 เอกสารหมาย จ.6 และผู้ขายได้แจ้งจำเลยที่ 1 ขนส่งสินค้านั้นมาทางเรือชื่อ อัลมาร์จากเมืองแอนท์เวิร์ป ท่าเรือยุโรปตะวันตกมายังกรุงเทพมหานครเพื่อส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2539 เรืออัลมาร์มาถึงท่าเรือเกาะสีชัง ได้มีการขนถ่ายสินค้าที่ขนส่งจากเรืออัลมาร์ลงเรือโลดเตอร์หรือเรือลำเลียงไปที่ท่าเรือศรีกรุงธน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร แล้วนำสินค้านั้นขึ้นรถบรรทุกไปที่โกดังของผู้ซื้อ ปรากฏว่าสินค้านี้ขึ้นสนิมจำนวน 6 ม้วน โจทก์ได้ขอใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เอาประกันภัย และขายสินค้าที่ขนส่งที่เสียหายให้แก่บุคคลอื่นไป

ในราคา 351,178 บาท มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ประการแรกว่าเหตุแห่งการเสียหายของสินค้าที่ขนส่งได้เกิดขึ้นในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความดูแลของจำเลยทั้งสองหรือไม่ เห็นว่า โจทก์มีนายศักดิ์ชาย ไชยศิริ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสินไหมทดแทนของโจทก์มาเบิกความเป็นพยานประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่าเมื่อจำเลยที่ 1 ได้รับสินค้าที่ขนส่งจากผู้ส่งของแล้ว จำเลยที่ 1 ได้ออกใบตราส่งให้โดยรับรองว่าสินค้าดังกล่าวอยู่ในสภาพเรียบร้อยหรือ CLEAN ON BOARD ตามสำเนาใบตราส่งพร้อมคำแปลเอกสารหมายเลข 8 นายสมพงษ์ จันทรน้อย ผู้จัดการทั่วไปของบริษัทอินชเคป ชิปปิ้ง เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด(Inchcape Shipping Services (Thailand) Limited) ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ก็เบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงยอมรับว่า สภาพภายนอกของสินค้าดังกล่าวได้หีบห่อมาเรียบร้อยสมบูรณ์ไม่มีความเสียหาย แต่เมื่อสินค้าที่ขนส่งมาถึงท่าเรือเกาะสีชังนายชาติชาย เนตรสว่าง พนักงานสำรวจความเสียหายและนายย็อกเกียน ลัม กรรมการผู้จัดการบริษัทเจพีแอล แอดจัสต์ติ้ง เซอร์วิส จำกัด ซึ่งโจทก์ว่าจ้างให้สำรวจความเสียหายสินค้าดังกล่าวเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่า นายชาติชาย ได้เดินทางไปสำรวจความเสียหายที่เรืออัลมาร์และพบว่าสินค้าที่ขนส่งเป็นสนิมที่ด้านนอกแต่การตรวจสอบความเสียหายขณะขนถ่ายสินค้าข้างลำเรือไม่สามารถตรวจสอบโดยละเอียดได้ นายชาติชายจึงตรวจสอบสินค้าดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งที่โกดังสินค้าของผู้รับตราส่ง ปรากฏว่าสินค้าที่ขนส่งเป็นสนิมจำนวน 6 ม้วน ตามรายงานการสำรวจพร้อมคำแปลเอกสารหมายเลข 12 และภาพถ่ายหมายเลข 20 ซึ่งแสดงว่าสินค้าดังกล่าวเกิดสนิมตั้งแต่อู่อยู่ในเรืออัลมาร์แล้ว ที่นายสมพงษ์พยานจำเลยที่ 1 ได้ยืนยันข้อเท็จจริงตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของตนว่าพนักงานของบริษัทอินชเคป ชิปปิ้ง เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด ได้ตรวจสอบสินค้าที่ขนส่งขณะขนถ่ายสินค้าจากเรืออัลมาร์ลงเรือโลดเตอร์หรือเรือลำเลียงเช่นกัน แต่ไม่พบความเสียหายตามบันทึกรายงานประจำวันการขนถ่ายสินค้าและใบตรวจนับพร้อมคำแปลเอกสารหมายเลข 5 ถึง 7 นั้น เห็นว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเพียงรายงานประจำวันเกี่ยวกับการขนถ่ายสินค้าและเป็นใบตรวจนับสินค้าที่แสดงว่ามีการขนถ่ายสินค้าจากเรืออัลมาร์ลงเรือโลดเตอร์หรือเรือลำเลียงเลขที่เท่าไร จำนวนกี่ม้วนเท่านั้น ไม่ใช่รายงานการสำรวจความเสียหายดังที่นายสมพงษ์ยืนยันดังกล่าว ประกอบกับจำเลยที่ 1 ไม่ได้นำผู้ทำรายงานดังกล่าวมาเบิกความถึงเรื่องนี้จึงมีน้ำหนักน้อย ส่วนใบรับสินค้าพร้อมคำแปลเอกสารหมายเลข 2 และ 3 ก็เป็นเพียงหลักฐานการรับมอบสินค้านี้ระหว่างเรืออัลมาร์ กับเรือโลดเตอร์หรือเรือลำเลียง ไม่ใช่รายงานการสำรวจความเสียหายจึงมีน้ำหนักน้อยเช่นเดียวกับเอกสารหมายเลข 5 ถึง 7 พยานหลักฐานของโจทก์จึงมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของจำเลยที่ 1 ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สินค้าที่ขนส่งเสียหายจริงตามคำฟ้องและเหตุแห่งการเสียหายของสินค้าดังกล่าวได้เกิดขึ้นในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 1 สำหรับการขนส่งสินค้าที่ขนส่งจากท่าเรือเกาะสีชังมายังโกดังของผู้รับตราส่งซึ่งอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 2 นั้น ได้ความจากรายงานการสำรวจเอกสารหมายเลข 12 ว่า เมื่อขนถ่ายสินค้าที่ขนส่งลงเรือโลดเตอร์แล้ว เรือโลดเตอร์มีผ้าใบกันน้ำคลุมสินค้าไว้ตามภาพถ่ายหมายเลข 20 และได้ความจากนายชาติชายตอบนายจำเลยที่ 2 ถามค้านว่า การขนถ่ายสินค้าที่ขนส่งทุกกระยะไม่มีอุบัติเหตุสินค้าตกหล่น เสียหาย แสดงว่าสินค้าที่ขนส่งได้รับความเสียหายอยู่แล้วก่อนที่จะขนถ่ายลงเรือลำเลียงข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่าสินค้าดังกล่าวเสียหายขณะอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 2 ระหว่างการขนส่งสินค้าดังกล่าวจากท่าเรือเกาะสีชังมายังโกดังของผู้รับตราส่ง จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบ

ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ดังวินิจฉัยข้างต้นแล้วว่าสินค้าที่ขนส่งเสียหายและเหตุแห่งการเสียหายของสินค้านั้นได้เกิดขึ้นในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 1 ผู้ขนส่ง จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายนั้นต่อผู้ส่งสินค้านั้นตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 39 วรรคหนึ่ง จำเลยที่ 1 จะไม่ต้องรับผิดชอบเมื่อพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดขึ้นหรือเป็นผลจากความผิดของผู้ส่งของหรือผู้รับตราส่ง เช่น การบรรจุหีบห่อไม่มั่นคงแข็งแรงหรือไม่เหมาะสมกับสภาพแห่งของหรือการเสียหายนั้นเกิดจากสภาพแห่งของนั้นเองตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 มาตรา 52(9) และ (10) ที่จำเลยที่ 1 นำสืบว่าจำเลยที่ 1 ได้บันทึกข้อสงวนไว้ในใบตราส่งเอกสารหมายเลข 8 ว่า "SAID TO CONTAIN" และ "PARTICULARS DECLARED BY SHIPPER OF THE GOODS" ซึ่งนายสมพงษ์ จันทรน้อย พยานจำเลยที่ 1 ได้อธิบายว่า หมายถึงผู้ขนส่งคือจำเลยที่ 1 ได้รับแจ้งว่าสินค้าที่ขนส่งเป็นสินค้าเหล็กแผ่นรีดเย็นในคอยล์ เป็นม้วนบรรจุอยู่ในแท่นนั้น โดยผู้ขนส่งไม่ทราบถึงจำนวนมูลค่า น้ำหนัก คุณภาพ และสภาพของสินค้านั้น ใบบัตรส่งดังกล่าวได้ระบุเงื่อนไขการขนส่งไว้ด้านหลังใบบัตรส่งข้อ 25 ว่า สนิม การกลายเป็นออกไซด์ หรือการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เนื่องจากความชื้นซึ่งอาจทำความเสียหายแก่ลักษณะภายนอกของสินค้า ถือว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การรับสินค้าตามสภาพและเงื่อนไขไม่ได้เป็นการยอมรับว่า สนิม การกลายเป็นออกไซด์จะไม่เกิดขึ้นก็ไม่ได้ พิสูจน์ข้อเท็จจริงให้เห็นว่าการเสียหายของสินค้าที่ขนส่งเป็นผลมาจากการบรรจุหีบห่อไม่ดีหรือไม่ เหมาะสมกับสภาพแห่งของหรือการเสียหายนั้นเกิดจากสภาพแห่งของนั้นเองหรือไม่ตรงกันข้ามโจทก์มีนายศักดิ์ชาย ไชยศิริ นายย็อกเถียน ลัม และนายชาติชาย เนตรสว่าง เบิกความเป็นพยานประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของพยานทั้งสามได้ความตรงกันว่า ผู้ส่งของได้บรรจุหีบห่อสินค้าที่ขนส่งโดยเคลือบน้ำมันไว้ที่ตัวสินค้าคือที่แผ่นเหล็กชั้นหนึ่งก่อนแล้วห่อหุ้มด้วยกระดาษสีน้ำตาลเคลือบน้ำมัน จากนั้นจะหุ้มด้วยแผ่นสังกะสีและมีแผ่นเหล็กรัดแผ่นสังกะสีอีกชั้นหนึ่ง การบรรจุหีบห่อดังกล่าวสามารถกันการกระแทกและป้องกันไม่ให้แผ่นเหล็กทำปฏิกิริยาความชื้นในอากาศตามปกติได้ นายย็อกเถียน ลัม ยืนยันด้วยว่าสินค้าที่ขนส่งเป็นเหล็กขาวรีดเย็นในคอยล์ ไม่ใช่เหล็กดำ จะไม่เกิดสนิมขึ้นเองหากไม่มีปัจจัยภายนอกคือน้ำมาสัมผัสกับแผ่นเหล็กดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับคำเบิกความของนายศักดิ์ชายที่สังเกตเห็นขี้เกลือที่วัสดุห่อหุ้มสินค้าที่ขนส่ง และรับกับรายงานการสำรวจของนายชาติชายที่ให้ ความเห็นว่าสินค้านั้นเป็นสนิมเพราะถูกน้ำในระหว่างการขนส่งตามเอกสารหมายเลข 12 นอกจากนี้สินค้าที่ขนส่งมีจำนวนถึง 150 ม้วน แต่เกิดเป็นสนิมจำนวนเพียง 6 ม้วน และม้วนที่เกิดสนิมก็เป็นสนิมเพียงบางส่วน โดยนายศักดิ์ชายได้เบิกความถึงเรื่องนี้ว่าแผ่นเหล็กตรงที่เป็นสนิมจะมีน้ำมันเคลือบอยู่เล็กน้อยหรือไม่มีน้ำมันเคลือบอยู่เลย เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะน้ำมันถูกน้ำชะล้างออกไป ข้อเท็จจริงจึงเชื่อได้ตามพยานหลักฐานของโจทก์ดังกล่าวว่าผู้ส่งของได้บรรจุหีบห่อสินค้าอย่างดีและเหมาะสมกับสภาพแห่งสินค้านั้นแล้ว ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สินค้านั้นได้เกิดขึ้นหรือเป็นผลมาจากการบรรจุหีบห่อของจำเลยที่ 1 ผู้ขนส่งจึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้รับตราส่งซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยสินค้านั้นได้ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัยไปตามกรมธรรม์ประกันภัยสินค้าทางทะเลเอกสารหมายเลข 6 โจทก์ยอมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้รับตราส่งซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยมาเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ผู้ขนส่งรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าที่ขนส่งได้ จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ตามคำฟ้อง ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษามาสำหรับจำเลยที่ 1

นั้นไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวน 531,894 บาทพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 11 มีนาคม 2539 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้องต้องไม่เกินจำนวน 36,567 บาท ตามคำฟ้อง นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

องค์คณะ

ชาญชัย ลิขิตจิตถะ · สุรินทร์ นาควิเชียร · จรัญ หัตถกรรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6589/2542>